

Dorica Boltașu-Nicolae
Dragoș Silviu Păduraru
Dumitrița Stoica

Bacalaureat 2018

Limba și literatura română

Filiera teoretică, profil real
Filiera tehnologică; filiera vocațională –
toate profilurile, cu excepția profilului pedagogic

Sinteze, eseuri, 110 teste, sugestii de rezolvare

I. PROBA ORALĂ.....	6
A. Probleme de limbă română și comunicare.....	6
1. Exprimarea unei opinii argumentate – DS.....	6
2. Tipuri de comunicare – DS.....	7
3. Tipuri de text – DS.....	8
4. Elemente ale situației de comunicare și funcțiile limbajului – DBN.....	9
5. Registre lingvistice (varianțe ale limbii române) – DSP.....	10
6. Stilurile funcționale – DSP.....	12
B. Modele de subiecte.....	15
II. PROBA SCRISĂ. SINTEZE ȘI ESEURI.....	42
TIPURI DE ESEU.....	42
Poezie.....	42
Proză.....	43
Dramaturgie.....	44
PRECIZĂRI ÎN LEGĂTURĂ CU PUNCTAJUL.....	46
1. Literatura veche. Curente culturale în secolele XVII-XVIII: Umanismul și Iluminismul.....	46
Umanismul – DBN.....	46
Iluminismul – DBN.....	48
2. Literatura modernă. Secolul al XIX-lea.....	49
Pașoptismul. <i>Dacia literară</i> – DBN.....	49
C. Negruzzi, <i>Alexandru Lăpușneamul</i> – DBN.....	50
Vasile Alecsandri, <i>Iarna</i> – DS.....	53
Curente literare din secolul al XIX-lea.....	54
Romantismul – DSP.....	54
Realismul – DS.....	56
Epoca <i>Junimii</i> . Marii clasici.....	58
<i>Junimea</i> . Titu Maiorescu – DS.....	58
Mihai Eminescu, <i>Floare albastră</i> – DSP.....	60
Mihai Eminescu, <i>Luceafărul</i> – DS.....	62
Ion Creangă, <i>Povestea lui Harap-Alb</i> – DS.....	64
Ioan Slavici, <i>Moara cu noroc</i> – DSP.....	67
I.L. Caragiale, <i>O scrisoare pierdută</i> – DS.....	69
3. Literatura modernă. Secolul al XX-lea.....	73
Simbolismul – DS.....	73
G. Bacovia, <i>Lacustră</i> – DSP.....	75
Literatura interbelică.....	77
Modernismul interbelic – DBN.....	77
Tradiționalismul interbelic – DBN.....	78
Poezia modernistă.....	79

Lucian Blaga, <i>Eu nu strivesc corola de minuni a lumii</i> – DS.....	79
Tudor Arghezi, <i>Testament</i> – DBN.....	81
Ion Barbu, <i>Riga Crypto și Iapona Enigel</i> – DS	83
Poezia tradiționalistă	85
Ion Pillat, <i>Acțiunile pe vremuri</i> – DS	85
Proza tradiționalistă.....	87
Liviu Rebreanu, <i>Ion</i> – DS.....	87
Mihail Sadoveanu, <i>Fântâna dintre plopi</i> – DSP	91
G. Călinescu, <i>Enigma Otiliei</i> – DSP.....	94
Proza modernistă	96
Camil Petrescu, <i>Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război</i> – DSP	96
Literatura postbelică	98
Marin Preda, <i>Moromeții</i> – DBN.....	98
Nichita Stănescu, <i>Ploaie în luna lui Marte</i> – DS.....	103
Marin Sorescu, <i>Iona</i> – DS	105
Postmodernismul – DSP.....	109
PROBA SCRISĂ. TESTE.....	112
SUGESTII DE REZOLVARE	301

A. Probleme de limbă română și comunicare

1. Exprimarea unei opinii argumentate

DS

<p>Introducere</p>	<p>a. Precizez tema supusă discuției (de exemplu, dacă tema argumentației este <i>educația</i>, putem începe cu o idee din categoria locurilor comune). <i>Educația este un fenomen complex, realizat în forme din cele mai diverse; nu întâmplător se spune că omul învață cât trăiește.</i></p> <p>b. Formulez opinia. <i>În opinia mea, unul dintre beneficiile majore ale educației este un stil de viață mai plăcut și mai confortabil, din anumite puncte de vedere.</i></p>
<p>Cuprins Opinia trebuie susținută cu un argument sau mai multe, în funcție de cerințe.</p> <p>E nevoie să fac diferența între opinie și argument: opinia este o idee cu un caracter relativ personal, argumentul e de preferat să fie selectat din categoria ideilor general acceptate (cum ar fi aceea că educația ne civilizează) sau a faptelor incontestabile (cum ar fi faptul că trebuie să urmezi o facultate dacă vrei să fii profesor, medic etc.; în plus, opinia este marcată de conectori specifici).</p>	<p>a. Formulez un argument. <i>Educația ne oferă, printre altele, instrumentele necesare adaptării la viața socială.</i></p> <p>b. Precizez câteva exemple (situații de viață) care fac argumentul mai clar și îl întăresc. <i>Cititul și scrisul, de exemplu, sunt asemenea instrumente, absolut necesare pentru omul modern. Imaginați-vă un om singur, care ajunge din întâmplare în aeroportul Charles de Gaulle. Nu știe să citească, nici să scrie, nu cunoaște nicio limbă străină. E ca și cum s-ar trezi brusc într-un labirint sau pe altă planetă. Dacă ar ști să citească în franceză sau engleză, ar descifra indicatoarele care-l ajută să-și găsească drumul.</i></p>

<p>Încheiere Concluzia este o reluare nuanțată a ideii (nu o reluare mecanică a ei, adică nu e recomandabil ca enunțul prin care am precizat opinia să mai apară o dată, în finalul comunicării).</p>	<p>Formulez concluzia. <i>În concluzie, educația ne civilizează și ne ajută să ne bucurăm de lumea în care trăim. Sintagma „un om educat” este sinonimă, într-unul dintre sensurile ei, cu „un om civilizat”.</i></p>
---	---

2. Tipuri de comunicare

DS

a. Comunicare orală/comunicare scrisă

Canalul diferit de comunicare (oral sau scris) determină o serie de diferențe la nivelul limbajului. Apar mărci specifice. Acestea variază de la o situație de comunicare la alta. De cele mai multe ori, comunicarea orală tinde către colocvialitate și spontaneitate (limbaj colocvial, enunțuri mai simple, formule de adresare etc.), în timp ce comunicarea scrisă, către un limbaj mai formal. **Monologul și dialogul** sunt moduri de expunere ale comunicării orale (apar și în scris, atunci când se reproduce comunicarea orală).

b. Comunicare verbală/comunicare paraverbală/comunicare nonverbală

Comunicarea verbală se realizează printr-o **limbă naturală** (română, engleză, franceză etc.). Comunicarea paraverbală include în special **accentul, intonația și pauza**. De exemplu, afirmația de mai jos, diferită la nivelul intonației, transmite, pe lângă informația de bază, și o stare sau o atitudine diferită a celui care comunică:

- E frumos afară.
- E frumos afară!

Comunicarea nonverbală se realizează prin alte mijloace decât cuvântul: gestică, mimică, poziție a corpului, diverse limbaje (imagine, semne de circulație etc.).

c. Comunicare ficțională/comunicare nonficțională/literatură „de graniță”

Literatura ficțională creează **lumi imaginare (fictive)**. Există trei genuri literare clasice ale literaturii ficționale: liric, epic și dramatic. Literatura nonficțională prezintă **fapte reale**. În această categorie intră o diversitate de texte: științific, publicistic, utilitar, juridic, administrativ (fiecare cu numeroase specii) etc. Literatura „de graniță” include texte care prezintă **fapte reale într-un limbaj expresiv**, precum corespondența literară, memoriile și jurnalele literare.

Pot fi definite plecând de la diverse criterii:

- relația dintre realitate și ficțiune: **ficțional, nonficțional, „de graniță”**;
- scopul comunicării: **argumentativ, descriptiv, diaristic (jurnalul), divertismentul, epistolar, eseistic, informativ, memorialistic, narativ, normativ, oratoric, reflexiv**;
- domeniul specific: **literar (beletristic), științific, publicistic, juridic, administrativ**.

Exercițiu: Precizează tipurile de text de mai jos, ținând cont de criteriile prezentate.

1. „Circulația rutieră este închisă, duminică, în Piața Constituției, pe bulevardele Unirii, Libertății, Decebal, Basarabia, I.C. Brătianu, Națiunile Unite și pe Splaiul Independenței, pentru Semimaratonul București, care se desfășoară pe un traseu de 21 de kilometri. Organizatorii se așteaptă ca la cea de-a șasea ediție a OMV Petrom Bucharest Half Marathon să participe peste 16.000 de alergători.”

(Adevărul, 13 mai, 2017)

2. „Nu îi spusese încă răspicat că o iubesc. Amândoi ghiciserăm asta; așa mi se păruse mie. Și eu tâlcuisem, multă vreme, orice gest al ei ca pe un semn de simpatie sau dragoste. Nu mă îndoiam o clipă că mă iubește și nu mă îndoiam că ea știe tot atât de bine aceasta despre mine. De aceea mă mâhneau și mă nelinișteau răzvrătirile ei (mușenia aceea speriată, ochii aceia de panică, mâinile cu care-și acoperea fața) de câte ori îi vorbisem până acum de o unire a noastră. Nu înțelegeam; căci mi se părea că ea și părinții favorizează neconținut aceasta.”

(Mircea Eliade, *Maitreyi*)

3. „2 decembrie 1972

Dragul meu Sergiu Georgi,

[...]

Am încercat să-l uit pe Mircea, m-am străduit cât am putut și credeam că am reușit. Uneori mă întrebam de ce n-am putut să păstrăm o legătură firească de prietenie. Mă gândeam că mi-aș fi găsit liniștea dacă ne-am fi scris din când în când. I-am scris de două ori, nu mi-a răspuns niciodată. [...]

(fragment reprodus din volumul *În arșița dragostei. Poeme și confesiuni despre Mircea Eliade*, traducere de Adelina Patrichi, Editura Taj, București, 2012)

4. „Art. 5

(1) Copiii au dreptul la protecție și asistență în realizarea și exercitarea deplină a drepturilor lor, în condițiile prezentei legi.

(2) Răspunderea pentru creșterea și asigurarea dezvoltării copilului revine în primul rând părinților, aceștia având obligația de a-și exercita drepturile și de a-și îndeplini obligațiile față de copil ținând seama cu prioritate de interesul superior al acestuia.”

(*Legea privind protecția și promovarea drepturilor copiilor*)

Rezolvare: 1 – text nonficțional, publicistic, informativ (o știre); 2 – text ficțional, beletristic, narativ (un roman); 3 – text de graniță, epistolar, reflexiv (o scrisoare); 4 – text nonficțional, juridic, normativ (o lege).

Respect pentru oameni și cărți

Situația de comunicare cuprinde mai mulți factori, inventariați de către lingvistul și teoreticianul literar de origine rusă, Roman Jakobson. Orice situație de comunicare presupune următoarele instanțe ale comunicării:

Emitătorul (sau transmițătorul, cel care emite discursul, cel care se adresează);

Receptorul (sau destinatarul, cel care primește, recepționează discursul); cei doi poli ai comunicării, emițătorul și receptorul, sunt de fapt roluri intersanjabile, adică cel care emite mesajul poate fi apoi receptor și invers, exact ca într-un dialog în care unul întreabă la un moment dat, iar imediat poate fi la rândul lui întrebat;

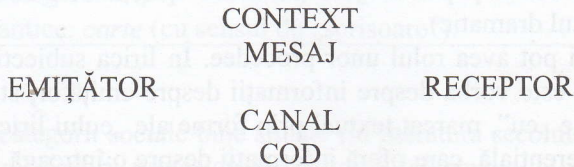
Mesajul (comunicarea propriu-zisă, ansamblul de semne și ceea ce comunică ele – de exemplu, acest text despre elementele situației de comunicare);

Contextul (sau referentul la care se referă emițătorul, realitatea la care trimite discursul – aceasta poate fi una concretă, o realitate obiectivă, imediată, sau poate fi abstractă, ori îndepărtată în timp sau spațiu);

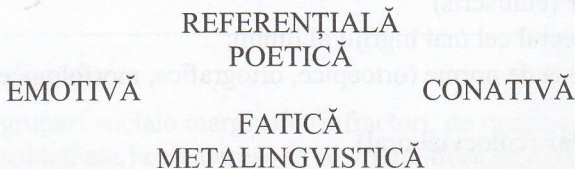
Codul (comun transmițătorului și destinatarului, pentru ca aceștia să poată coda și decoda mesajul. Poate fi un cod verbal – limba comună, română, franceză, engleză ș.a. – sau un cod nonverbal – sisteme de comunicare precum alfabetul morse, semnele de circulație, semnele celor care nu pot vorbi, lumina unui far care semnalizează „cale liberă” etc.);

Canalul (legătura, conducta materială sau psihologică dintre emițător și receptor, care face posibilă comunicarea – poate fi: distanța dintre doi sau mai mulți vorbitori, legătura telefonică, rețeaua de internet ș.a.).

Comunicarea poate fi directă, atunci când emițătorul și receptorul se află față în față, sau indirectă, atunci când se efectuează la distanță, de regulă în scris sau prin mijloace audio-video.

Fiecare dintre acești șase factori determină o anumită funcție a comunicării, care poate fi dominantă la un moment dat, într-o situație de comunicare. Astfel, pot fi stabilite următoarele funcții:

Funcția emotivă este centrată pe emițător și are scopul de a transmite informații despre acesta, de a-i evidenția stările afective sau reacțiile sufletești. Se exprimă prin: interjecții, tonalitate, mijloace stilistice ca epitetele, anumite expresii etc. Exemplul pe

care îl dă Roman Jakobson este al unui actor rus care a reușit să redea circa 40 de situații emoționale prin simpla rostire, diferită, a expresiei „astă-seară”.

Funcția conativă este centrată pe receptor și își găsește exprimarea îndeosebi prin vocativ și imperativ. În exemplul: „Matei, închide ușa!”, accentul cade pe receptor, care trebuie să răspundă la rugămintea/poruncă.

Funcția referențială este axată pe context, pe referent. Aceste trei prime funcții pot fi ușor raportate la cele trei persoane ale pronumelui: persoana întâi, care vorbește, *Eu* (emițătorul), persoana a II-a, care ascultă, *Tu* (receptorul) și persoana a III-a, despre care se vorbește, *El/Ea* (referentul).

Funcția fatică pune în evidență canalul de transmisie, contactul, și este evidentă în cazurile în care emițătorul verifică, de exemplu, stabilirea legăturii telefonice: „Alo, alo! Mă auzi?”. Uneori gesturile, atitudinea care păstrează contactul vizual cu interlocutorul sau răspunsul „The message has been sent” din adresa de e-mail îndeplinesc această funcție.

Funcția metalingvistică accentuează codul și este vizibilă mai ales în enunțurile de tipul „*A merge* este un verb la modul infinitiv” sau „*Ce înseamnă incomprehensibil?*”. Este utilizată frecvent în lingvistică, gramatică, istoria limbii.

Funcția poetică se axează pe mesaj, mai exact pe forma mesajului. Este specifică literaturii, fiind marcată de variatele procedee ale expresivității.

Funcția poetică nu trebuie confundată cu poezia. Se regăsește în toată literatura, dar este evidentă în poezie (figuri de stil, versificație etc.).

Comunicarea literară are un statut aparte deoarece există instanțe extratextuale și intratextuale. Astfel, în planul real, *autorul* = *emițătorul*, iar *cititorul* = *receptorul*, cu observația că rolurile nu mai sunt interșanjabile, adică cel care citește nu are cum să se confunde cu autorul sau să preia din atribuțiile acestuia. În interiorul textului ficțional, apar, de obicei, naratorul și personajele (în textul epic), vocea lirică (în textul liric), personajele (în textul dramatic).

Celelalte funcții pot avea rolul unor procedee. În lirica subiectivă domină funcția emotivă, pentru că este vorba despre informații despre emițător, stări afective ale subiectului care spune „eu”, marcat textual prin forme ale „eului liric”. În proza realistă domină funcția referențială, care oferă informații despre o întreagă lume, despre „contextul” social-istoric al unei epoci, al unui univers.

5. Registre lingvistice (variante ale limbii române)

DSP

a. Registrul literar (cult/scrise)

- reprezintă aspectul cel mai îngrijit al limbii;
- presupune un set de norme (ortoepice, ortografice, morfologice, sintactice).

b. Registrul popular (colocvial/oral)

- constituie aspectul spontan, natural al limbii;
- este asociat cu existența unor graiuri (variante teritoriale) românești, cu diferențe fonetice, lexicale și morfosintactice specifice;
- oralitate (vocative, interjecții, exclamații, interogații, proverbe, zicători etc.).

c. Registrul regional

Respectiv este o variantă teritorială a limbajului popular;

- cuvintele sunt cunoscute doar de vorbitorii unei regiuni.

- regionalisme fonetice: *chiatră* (Moldova), *să văz* (Muntenia);
- regionalisme gramaticale: *îs* (Moldova), *mâncă* (Transilvania);
- regionalisme lexicale: *păpușoi* – „porumb” (Moldova), *nițel* – „puțin” (Muntenia), *birău* – „notar” (Transilvania).

d. Registrul neologic

• neologismele sunt asociate cu procesul de modernizare a vocabularului limbii române;

- marcat neologic este discursul tehnico-științific.

- latine și grecești: *teatru*, *generos*;
- romanice: *bacalaureat*, *editor* (franceză); *solfegiu*, *capodoperă* (italiană);
- germanice: *bliț*, *fasung*;
- rusești: *activist*, *gulag*;
- anglo-americe: *corner*, *fault*, *scanner*.

e. Registrul arhaic

- variantă învechită, cuprinzând cuvinte și forme ieșite din uz;
- în literatură, de exemplu, arhaismele prezintă un rol evocator.

- arhaisme fonetice: *părete* (perete);
- arhaisme lexicale: *agă*, *vistiernic*;
- arhaisme morfologice: *aripe*;
- arhaisme semantice: *carte* (cu sensul de „scrisoare”).

f. Jargonul

• specific unor categorii sociale bine situate (în literatura secolului al XIX-lea, franțuzismele) sau unor categorii profesionale (jargonul informatic, al modei, al medicilor etc.).

- jargon informatic: *a downloada*, *a printa*, *a naviga*, *a deschide o fereastră*, *a distribui* (*a share-ui/a sharui*);
- jargon didactic: *a încadra*, *a menționa*, *a preciza*, *a reda*, *a redacta*, *a reprezenta*, *a semnifica*.

g. Argoul

• specific unor grupuri sociale marginale (infractori, de exemplu) sau relativ închise (elevi, studenți, soldați etc.) care doresc să se diferențieze de ceilalți vorbitori;

- pentru „hoț”: *junior*, *diurnist*, *angrosist*;
- pentru „închisoare”: *mititica*, *incubator*, *academie*.

a. Stilul oficial (juridic-administrativ)

Este specific relațiilor oficiale (administrative, juridice, diplomatice etc.).

Caracteristici:

- respectarea normelor limbii literare;
- accesibilitatea discursului;
- lipsa expresivității;
- claritatea și precizia limbajului;
- utilizarea unor formule standard (clișee lingvistice);
- exemple: cerere, adeverință, proces-verbal, lege etc.

„Art. 1 – Statul român

(1) România este stat național, suveran și independent, unitar și indivizibil.

(2) Forma de guvernământ a statului român este republica.

(3) România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.

(4) Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor – legislativă, executivă și judecătorească – în cadrul democrației constituționale.

(5) În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.”

(Constituția României)

b. Stilul tehnico-științific

Apare în lucrări de specialitate, dintr-un anumit domeniu științific sau tehnic.

Caracteristici:

- respectarea normelor limbii literare;
- prezentare obiectivă, fără încărcătură afectivă;
- evitarea ambiguităților, a figurilor de stil;
- limbajul este specializat;
- predomină termenii neologici.

„EPITET

Figură de stil (trop); în accepția restrânsă a vechilor retoricilor – adjectiv care determină un substantiv, pe lângă care îndeplinește funcția de atribut sau de nume predicativ/element predicativ suplimentar; în accepție largită – determinare adjectivală/substantivală (pe lângă un substantiv) sau adverbială/substantivală (pe lângă un verb). În ambele accepții, epitetul trebuie să aducă un plus semantic, să introducă în enunț o valoare expresivă.”

(Mihaela Mancaș, „Epitet”, în *Dicționar de științe ale limbii*, ediția a II-a, Editura Nemira, București, 2005, p. 199)

c. Stilul publicistic

Este specific mass-mediei. Caracteristici:

- respectarea normelor limbii literare;
- discurs accesibil;
- varietate lexicală;
- scop informativ și persuasiv;
- apelează la mijloace extralingvistice (grafice, tabele, fotografii ce vin în sprijinul textului).

„Suedia, țara invitată de onoare din acest an a Salonului Internațional de Carte Bookfest (24-28 mai 2017, Romexpo), deține una dintre cele mai de succes modele de piață de carte din lume.

Ficțiunea suedeză se află în topul 10 al celor mai traduse literaturi ale lumii, cărțile autorilor suedezi văzând lumina tiparului în peste 50 de limbi, 98% dintre suedezi au vizitat la un moment dat o bibliotecă, designul de carte suedez este apreciat în întreaga lume, iar autoare precum Astrid Lindgren sau Selma Lagerlöf au reușit să creeze personaje-cult, iubite de copiii de pe tot mapamondul (Pippi Șosețica, Nils Holgerson). În plus, Suedia găzduiește cea mai râvnită distincție din întreaga lume ce revine unui scriitor în viață, Premiul Nobel pentru Literatură, precum și unul dintre cele mai frumoase parcuri tematice din lume: Junibacken, creat din dorința de a celebra spiritul lui Astrid Lindgren, un centru care găzduiește anual peste 1500 de spectacole pentru copii.

Acesta este motivul pentru care programul pregătit anul acesta de țara invitată de onoare a Salonului de Carte Bookfest include, pe lângă evenimentele dedicate literaturii și întâlnirilor cu scriitorii, și o serie consistentă de manifestări dedicate profesioniștilor care activează în lumea publishing-ului de carte: editori, graficieni, ilustratori, traducători sau manageri culturali.”

(„Suedia – țara invitată de onoare la Bookfest 2017”,
în *Dilema Veche*, 2 mai 2017)

d. Stilul beletristic

Este specific operelor literare. Caracteristici:

- expresivitate;
- originalitate;
- încărcătură afectivă;
- bogăție lexicală;
- sensuri multiple ale unor cuvinte.

„Mama avea două vieți și, adesea, cea din timpul nopții era neliniștitoare. Cu ochii deschiși, nimic nu i se părea greu de îndurat, ar fi putut răbda chiar și izgonirea din casă. Noaptea, însă, în vis, faptele ei și ale altora începeau din nou să trăiască și în această a doua viață puterea ei de a înțelege și a îndura se prăbușea sau se înălța fără voința ei. Trecuseră ani îndelungați și nu izbutise să afle decât foarte puțin din taina acestei vieți.”

(Marin Preda, *Moromeții*)

e. Stilul colocvial (familiar)

Se întâlnește în sfera relațiilor neoficiale (presupune interlocutori familiari) și este cunoscut tuturor vorbitorilor. Caracteristici:

- derapaje de la normele limbii literare;
- exprimare relaxată;
- încărcătură emoțională;
- folosirea unor termeni argotici sau a unor englezisme curente etc.;
- ticuri verbale;
- în comunicarea orală, de exemplu, vorbitorii apelează la mijloace nonverbale (mimică, gestică).

— Salut! Care-i treaba? De ce m-ai chemat cu noaptea-n cap?
— D-ai. Acasă ce făceai?! Weekendu' ăsta exersăm trezitu' devreme.

Testul 1

DS

Citește textul cu voce tare.

În „Moromeții 2”, *Horățiu Mălăele (Ilie Moromete), Dana Dogaru (Catrina Moromete) și Iosif Paștina (Niculae)* joacă rolurile principale, alături de *Răzvan Vasilescu, George Mihăiță, Andi Vasluianu, Oana Pellea, Ion Caramitru, Gheorghe Visu, Florin Zamfirescu, Marian Râlea, Paul Ipate, Cuzin Toma, Liviu Pintileasa, Dorina Chiriac*.

Pelicula are la bază un scenariu inspirat din Moromeții, volumul 2, Viața ca o prădă și publicistica lui Marin Preda. Scenariul reia firul poveștii familiei Moromete după cel de-al Doilea Război Mondial, într-un context istoric extrem de frământat: instalarea comunismului. Cele două personaje principale, Ilie Moromete și fiul său, Niculae, văd aceste schimbări cu ochi diferiți, prilej permanent de conflict.

„Așa cum e ea, necunoscută pentru noile generații, (istoria) trebuie să existe, să rămână mărturie. Avem o anumită datorie, chiar dacă tinerii pot la început să spună că nu îi interesează. Cred că eu am această datorie, lucrurile pe care le-am trăit, pe care le consider importante și care influențează prezentul și viitorul trebuie cunoscute”, a explicat Stere Gulea la Digi24.

(<https://republica.ro/stere-gulea-despre-zmorometii-2-poate-ca-renuntand-victor-rebengiuc-a-facut-lucrul-cel-mai-extraordinar>)

① Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

a. Ce se poate deduce din text despre emițătorul mesajului (atitudine, perspectivă, intenții)?

b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul dat.

c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

② Care este opinia ta despre necesitatea formării unei culturi cinematografice în școală? Motivează răspunsul.

Testul 2

DS

Citește textul cu voce tare.

Cea mai veche adevărată lectură a mea (așezat pe burtă, în pat, cu capul în jos, și cartea pusă pe parchet!) sunt Poveștile lui Creangă. Le citeam într-o ediție de format

mare, cu ilustrațiile lui Th. Kiriakoff. Pot spune că Ion Creangă a fost prima mea întâlnire cu metafizicul. Mă apropiam de lumea aceea, repetat, cu simțăminte amestecate de plăcere și angoasă. Plăcerea era zborul fanteziei, descoperirea altor lumi, altor „tărâmurii”, a unor spații cu însușiri nemaiîntâlnite. Angoasa, aceea de-a descoperi, în lumea noastră, entitățile supranaturale: Dracul, Moartea. Mi se făcea frică citind, singurătatea pe care mi-o pregătisem, izolându-mă în compania cărții, se făcea mai groasă. Mi-era frică, spun: în același timp dobândeam încredere în mine; îmi spuneam, umblând pe căile lui Dănilă, ale lui Stan Pășitul, că Dracul poate fi păcălit, sau, cu Ivan, că poți să te joci cu moartea, chiar dacă riști nemurirea. [...] Și câte cuvinte noi învățam, câte obiecte inaccesibile în domoliul meu univers orășenesc ajungeau, prin povești, la mine!

Pe Creangă l-am citit toată viața, am fost mereu împreună.

(Ion Vianu, „Zece cărți prin care am început să devin om”,
 în volumul *Cărțile care ne-au făcut oameni*)

① Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce tip de text este acesta (argumentativ, descriptiv, epistolar, informativ, memorialistic, narativ etc.)? Motivează răspunsul.
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

② Care este opinia ta despre necesitatea cunoașterii marilor scriitori? Susține cu argumente opinia formulată.

Testul 3

DS

Citește textul cu voce tare.

ARTICOLUL 8

Dreptul la respectarea vieții private și de familie

- Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.
- Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acesta este prevăzut de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.

ARTICOLUL 9

Libertatea de gândire, de conștiință și de religie

- Orice persoană are dreptul la libertate de gândire, de conștiință și de religie; acest drept include libertatea de a-și schimba religia sau convingerile, precum și libertatea

de a-și manifesta religia sau convingerea în mod individual sau colectiv, în public sau în particular, prin cult, învățământ, practici și îndeplinirea ritualurilor.

2. Libertatea de a-și manifesta religia sau convingerile nu poate face obiectul altor restrângeri decât cele prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru siguranța publică, protecția ordinii, a sănătății, a moralei publice, a drepturilor și a libertăților altora.

(Convenția europeană a Drepturilor Omului)

① Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce particularități de limbaj se pot identifica în textul de mai sus?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?

② Care este opinia ta despre dreptul la libertatea de gândire, de conștiință și de religie? Susține cu argumente opinia formulată.

Testul 4

DS

Citește textul cu voce tare.

Faimoasa Operă de Stat, în fața căreia se extaziază astăzi toți turiștii ajunși la Viena, nu a fost la fel de populară la începuturile ei, având parte de multe critici.

Construcția neorenascentistă – prima înălțată pe Ringstraße, între 1863-1869 – a fost asemuită chiar cu o „ladă scufundată”, pentru că după începerea lucrărilor nivelul bulevardului Ring a fost înălțat în dreptul ei cu un metru.

Opera a fost inaugurată la data de 15 mai 1869 cu premiera operei Don Giovanni de Mozart. Din 1922 s-a renunțat la numele inițial Hofoper (Opera curții imperiale), anacronic, de vreme ce nu mai exista o curte imperială, fiind adoptat acela de Staatsoper. Confundat cu o rafinărie, edificiul a fost bombardat în 1945. Au fost afectate îndeosebi auditoriul și scena, refăcute în întregime ulterior; lucrările au durat nu mai puțin de zece ani.

Sala are în prezent o capacitate de aproximativ 2.200 locuri, găzduind anual peste 300 de reprezentații, adică aproximativ una în fiecare zi. Staatsoper se numără azi printre cele mai apreciate trei opere din lume, atrăgându-i pe cei mai faimoși compozitori, dirijori, soliști și muzicieni.

Mai multe informații găsiți în ghidul turistic Viena, din colecția Călător pe mapamond, editat de Ad Libri.

(http://www.calator-pe-mapamond.ro/smartblog/129_viena-opera.html)

① Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?

b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Menționează două caracteristici formale/de conținut.

c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?

② Care este opinia ta despre necesitatea formării unei culturi muzicale în școală? Susține cu argumente opinia formulată.

Testul 5

DS

Citește textul cu voce tare.

București, noiembrie 1879

A fost în multe rânduri ciumă în țară, dar anelele României nu pomenesc de o boală mai grozavă decât ciuma lui Caragea! Niciodată acest flagel n-a făcut atâtea victime! Au murit până la 300 de oameni pe zi și se crede că numărul morților în toată țara a fost mai mare de 90 000. Contagiunea era așa de primejdioasă, încât cel mai mic contact cu o casă molipsită ducea moartea într-o familie întreagă, și violența era așa de mare, încât un om lovit de ciumă era un om mort.

Spaima intrase în toate inimile și făcuse să dispară orice simțământ de iubire și de devotament. Muma își păresea copiii și bărbatul soția pe mâinile cioclilor, niște oameni fără cuget și fără frică de Dumnezeu. Toți bețivii, toți destrămații își atârnavu un șervet roșu de gât, se urcau într-un car cu boi și porneau pe hojdie din casă în casă, din curte în curte. Ei se introduceau ziua și noaptea prin locuințele oamenilor și puneau mâna pe ce găseau, luau bani, argintării, ceasornice, scule, șaluri etc., fără ca nimeni să îndrăznească a li se împotrivi. Fugea lumea de dânșii ca de moarte, căci ei luau pe bolnavi sau pe morți în spinare, îi trânteau în car, clauie peste grămadă, și porneau cu carul plin spre Dudești sau spre Cioplea, unde erau ordiile* ciumașilor. Se încrețea carnea pe trup auzindu-se grozăviile și cruzimile făcute de acești tâlhari bieților creștini căzuți în ghearele lor. [...]

(Ion Ghica, „Din vremea lui Caragea”, în volumul *Scrisori către V. Alecsandri*)

* mulțime neorganizată de oameni; gloată.

① Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?

b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Menționează două caracteristici formale/de conținut.

c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?

② Care este opinia ta despre necesitatea cunoașterii trecutului? Susține cu argumente opinia formulată.

II. PROBA SCRISĂ SINTEZE ȘI ESEURI

Eseurile oferite ca model intră în două categorii, conform programei: eseuri structurate și eseuri argumentative. Ele conțin următoarele cerințe:

TIPURI DE ESEU

Poezie

I. Eseu structurat

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți particularități ale unui text poetic studiat, aparținând lui... (un autor)/unui curent literar (romantismului, de exemplu)/unei epoci (interbelice, de exemplu)/unei orientări tematice (tema iubirii, de exemplu).

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului poetic ales într-o tipologie, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
- prezentarea modului în care tema se reflectă în textul poetic ales prin comentarea a două imagini sau idei poetice;
- analiza, la alegere, a două elemente de compoziție și de limbaj, semnificative pentru textul poetic studiat, din seria: titlu, incipit, relații de opoziție și de simetrie, motiv poetic, leitmotiv, simbol central, idee poetică, sugestie și ambiguitate, imaginar poetic, figuri semantice (tropi), elemente de prozodie, poezie epică, poezie lirică, instanțele comunicării în textul poetic.

Notă! Din această listă cuprinsă în programă se selectează doar patru-șase aspecte.

II. Eseu argumentativ

Redactează un eseu argumentativ de minimum 400 de cuvinte despre un text poetic studiat, aparținând lui... (un autor)/unui curent literar (romantismului, de exemplu)/unei epoci (interbelice, de exemplu)/unei orientări tematice (tema iubirii, de exemplu).

În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: formularea tezei/a punctului de vedere cu privire la temă, argumentația (cu minimum două argumente/raționamente critice/exemple concrete etc.) și concluzia/sinteza.

I. Eseu structurat

a. Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți particularități ale unui text narativ studiat, aparținând lui... (un autor)/unui curent literar (romantismului, de exemplu)/unei epoci (interbelice, de exemplu)/unei orientări tematice (tema iubirii, de exemplu).

Notă! Eseul poate viza și o specie anume, din programă: basmul cult, nuvela și romanul.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- două trăsături care fac posibilă încadrarea textului narativ ales într-o tipologie, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
- prezentarea modului în care tema se reflectă în textul narativ ales prin comentarea a două episoade/secvențe;
- analiza, la alegere, a două componente de structură și de limbaj ale textului studiat, semnificative pentru textul ales, din seria: acțiune, personaje, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narative, perspectivă narativă, instanțele comunicării în textul narativ, modalități de caracterizare a personajului, registre stilistice, stilul direct, stilul indirect, stilul indirect liber.

Notă! Din această listă cuprinsă în programă se selectează doar patru-șase aspecte.

b. Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ studiat, aparținând lui... (un autor)/unui curent literar (romantismului, de exemplu)/unei epoci (interbelice, de exemplu)/unei orientări tematice (tema iubirii, de exemplu).

Notă! Eseul poate viza și o specie anume, din programă: basmul cult, nuvela și romanul.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, psihologic și moral al personajului ales;
- evidențierea a două trăsături ale personajului prin câte o secvență comentată;
- analiza, la alegere, a două componente de structură și de limbaj ale textului studiat, semnificative pentru personaj, din seria: acțiune, personaje, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narative, perspectivă narativă, instanțele comunicării în textul narativ, modalități de caracterizare a personajului, registre stilistice, stilul direct, stilul indirect, stilul indirect liber.

Notă! Din această listă cuprinsă în programă se selectează doar patru-șase aspecte.

c. Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți relația dintre două personaje dintr-un text narativ studiat, aparținând lui... (un autor)/unui curent literar (romantismului, de exemplu)/unei epoci (interbelice, de exemplu)/unei orientări tematice (tema iubirii, de exemplu).

Notă! Eseul poate viza și o specie anume, din programă: basmul cult, nuvela și romanul.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajelor alese;
- evidențierea a două trăsături ale personajelor, semnificative pentru relația dintre ele, prin câte o secvență comentată;
- analiza, la alegere, a două componente de structură și de limbaj ale textului studiat, semnificative pentru personaje, din seria: acțiune, personaje, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narative, perspectivă narativă, instanțele comunicării în textul narativ, modalități de caracterizare a personajului, registre stilistice, stilul direct, stilul indirect, stilul indirect liber.

Notă! Din această listă cuprinsă în programă se selectează doar patru-șase aspecte.

II. Eseu argumentativ

Redactează un eseu argumentativ de minimum 400 de cuvinte despre un text narativ studiat, aparținând lui ... (un autor)/unui curent literar (romantismului, de exemplu)/unei epoci (interbelice, de exemplu)/unei orientări tematice (tema iubirii, de exemplu).

Notă! Eseul poate viza și o specie anume, din programă: basmul cult, nuvela și romanul.

În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: formularea tezei/a punctului de vedere cu privire la temă, argumentația (cu minimum două argumente/raționamente critice/exemple concrete etc.) și concluzia/sinteza.

Dramaturgie

I. Eseu structurat

a. Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți particularități ale unui text dramatic studiat, aparținând lui... (un autor)/unei epoci (postbelice)/unei orientări tematice.

Notă! Eseul poate viza și o specie anume, din programă: comedia.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- două trăsături care fac posibilă încadrarea textului dramatic ales într-o tipologie, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
- prezentarea modului în care tema se reflectă în textul dramatic ales prin comentarea a două episoade/secvențe;
- analiza, la alegere, a două componente de structură și de limbaj ale textului studiat, semnificative pentru textul ales, din seria: acțiune, personaje, conflict, relații temporale și spațiale, unități compoziționale, instanțele comunicării în textul dramatic, modalități de caracterizare a personajului, registre stilistice, notațiile autorului.

Notă! Din această listă cuprinsă în programă se selectează doar patru-șase aspecte.

b. Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți particularitățile de construcție a unui personaj dintr-un text dramatic studiat, aparținând lui... (un autor)/unei epoci (postbelice)/unei orientări tematice.

Notă! Eseul poate viza și o specie anume, din programă: comedia.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, psihologic și moral al personajului ales;
- evidențierea a două trăsături ale personajului prin câte o secvență comentată;
- analiza, la alegere, a două componente de structură și de limbaj ale textului studiat, semnificative pentru personaj, din seria: acțiune, personaje, conflict, relații temporale și spațiale, unități compoziționale, instanțele comunicării în textul dramatic, modalități de caracterizare a personajului, registre stilistice, notațiile autorului.

Notă! Din această listă cuprinsă în programă se selectează doar patru-șase aspecte.

c. Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți relația dintre două personaje dintr-un text dramatic studiat, aparținând lui... (un autor)/unei epoci (postbelice)/unei orientări tematice.

Notă! Eseul poate viza și o specie anume, din programă: comedia.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, psihologic și moral al personajelor alese;
- evidențierea a două trăsături ale personajelor, semnificative pentru relația dintre ele, prin câte o secvență comentată;
- analiza, la alegere, a două componente de structură și de limbaj ale textului studiat, semnificative pentru personaje, din seria: acțiune, personaje, conflict, relații temporale și spațiale, unități compoziționale, instanțele comunicării în textul dramatic, modalități de caracterizare a personajului, registre stilistice, notațiile autorului.

Notă! Din această listă cuprinsă în programă se selectează doar patru-șase aspecte.

II. Eseu argumentativ

Redactează un eseu argumentativ de minimum 400 de cuvinte despre un text dramatic studiat, aparținând lui... (un autor)/unei epoci (postbelice)/unei orientări tematice.

Notă! Eseul poate viza și o specie anume, din programă: comedia.

În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: formularea tezei/a punctului de vedere cu privire la temă, argumentația (cu minimum două argumente/raționamente critice/exemple concrete etc.) și concluzia/sinteza.

PROBA SCRISĂ. TESTE

TESTUL 1

DS

SUBIECTUL I _____ (40 de puncte)

Citește următorul text:

Afară vedem totdeauna cerul albastru, sau norii, care ne protejează cu ploile lor și simțim pașii noștri stăpâni pe lume, până nu suntem loviți și inima nu ne bate să ne spargă pieptul... Trăisem astfel de lovituri; palma grea, țărănească, înjurătura, cuvântul trivial, josnic, la adresa mamei mele, se abătuseră adesea asupra mea. Familia însă, cât era ea de dezbinată, mă protejase. Astfel de oameni pe care nici un gând înalt nu-i călăuzea, erau disprețuiți de tatăl meu. Îi cunoșteam pe toți oamenii prin el. Bâzdoveică era cu măciuca. Stan Moameș cu beția. Ion al lui Miai cu neștiința: „Tatăl nostru care ești în ceruri” și toată rugăciunea era pentru el niște cuvinte „încurcate”. Altul era deștept „nevoie mare”, expresie intraductibilă pentru vârsta mea de atunci, dar înțelegeam că era o ironie, că dimpotrivă, omul acela era departe de deșteptăciunea pe care o afișa. Ene degeaba se ducea la biserică, tot Ene rămânea, dar bine că se ducea: „e și el un creștin”. Stancu își băuse tot pământul, deși avea unsprezece copii. Îi mai rămăseseră două pogoane, punea tutun pe ele. Fumau toți, „ce să facă”? Se apucase de cizmărie. Cei violenți și josnici erau ocoliți. De ăștia trebuia „să fugi”. Erau în afara oamenilor. Tata nu stătea de vorbă cu ei. Încât uitam totul numai cât îl vedeam, nu-i povesteam nimic... Mi-era de-ajuns să-i aud glasul liniștitor: „Ce faci, mă, copile?” și lumea întunecată, a cărei perdea se dăduse o clipă la o parte și văzusem urâtul și abjecția, se închidea la loc și înceta să mai existe pentru mine. Era frumos în acea zi de noiembrie și am rătăcit pe la șosea, prin preajma lacurilor. L-am uitat imediat și pe acel șef legionar și pe Gheorghe al lui nea Costică... Am uitat și de mine însumi, absorbit de contemplarea lacului și stăpânit, fără gânduri, de bucuria de a trăi. Eram fericit că scrisesem un roman de la început până la sfârșit (fiindcă mai începusem și altele, dar nu le terminasem) și această certitudine îmi ajungea. [...]

Am lăsat lacul și am luat-o spre Vatra Luminoasă. Taina în care era învăluită viața fratelui orb și a sorei lui mi se părea insondabilă. Nici nu voiam s-o dezleg; mă duceam la Pavel atras de puternica lui personalitate, care se formase citind nu atât mult (biblioteca lui din cărți uriașe scrise cu cuiul nu era mare), cât reflectând asupra vieții de a cărei lumină din afară era lipsit... [...] „Scriitorul trebuie să ne inițieze în ceea ce există dincolo de realitatea vizibilă, spunea el... Revelația lucrurilor deja știute s-a produs în secolul trecut prin Balzac și Flaubert, exceptându-i pe ruși, care cei dintâi au explorat fantasticul realității. [...] Ești băiat tânăr, ai iluzii și idealuri, Swift te va

turbura prea tare, nu-l citi... dar citește-i pe ruși... Sunt îngrijorați de destinul omului, pe care îl văd din subterană, ca Dostoievski... Dar mărturia nu e rece, soarta omului nu e iremediabilă, ca la acest englez care a mers în declin după Guliver, ci patetică, cu ochii spre Dumnezeu... Tolstoi e mai echilibrat, nu-i citi acum nici pe Gogol, nici pe Dostoievski. [...]

Să-i dai unui adolescent un sfat... Va face exact contrariul! Am început să umblu prin anticării după Swift, Gogol și Dostoievski și îi citeam în mica odăiță a fratelui meu Nilă, care îmi dădea și bani. Îl evitam pe Tolstoi...

(Marin Preda, *Viața ca o pradă*)

A Scrie pe foaia de examen răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la text.

1. Menționează sensul din text al secvenței *Astfel de oameni pe care nici un gând înalt nu-i călăuzea...* 4 puncte
2. Transcrie un fragment în care apare redarea directă a vorbirii. 4 puncte
3. Explică motivul pentru care tânărul Marin Preda nu urmează sfatul prietenului. 4 puncte
4. Precizează numele a trei mari scriitori despre care este vorba în text. 4 puncte
5. Prezintă o trăsătură de caracter a tatălui, așa cum apare în această evocare. 4 puncte

NOTĂ! Răspunsurile vor fi formulate în enunțuri.

B Redactează un text de 150-300 de cuvinte despre **relația dintre viața unui scriitor și opera lui**, folosind informațiile din fragmentul dat. 20 de puncte

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- precizarea temei/problematicii puse în discuție; 2 puncte
- formularea opiniei pe care o ai în legătură cu tema/problematica; 2 puncte
- enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei; 12 puncte
- formularea unei concluzii pertinente; 2 puncte
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare; 1 punct
- respectarea precizării privind numărul de cuvinte. 1 punct

NOTĂ! În elaborarea răspunsului, te vei raporta la informațiile din fragmentul dat. Folosirea altor informații este facultativă.

SUBIECTUL al II-lea _____ (10 puncte)

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, fragmentul dat, evidențiind **rolul verbelor la timpul imperfect și la timpul perfect simplu**, din fragmentul următor.

La moarte s-ar fi gândit Simina, dar la Iorgovan nu. Nu-i vorba, era un timp când se gândea și dansa mult și pe când se gândea, se pomenea că plânge. Însă fetele nu pot porni ca flăcării pe urma gândului lor, ci stau și se gândesc și așteaptă și plâng,

iară gândul te părăsește când vede că nu te iai după el, și atunci se curmă și plânsul. Era frumoasă Simina și se știa frumoasă. Încă pe când era copilă simțea că toți se uită după dânsa, iar de când se făcuse fată mare, îi spuneau alții în fieștecare zi că e frumoasă, și se vedea și ea însăși în ochii flăcăilor. Iar fetele frumoase pot să aleagă din plin. Cu toate acestea, Simina nu și-a ales ca pe Iorgovan. [...]

Văzându-l acum intrat pe porțiță, ea își curmă lucrul, aruncă ochii la el, puse încet suveica pe pânza întinsă, apoi se ridică și-și făcu cruce.

Un fior, unul singur, îi trecu tot trupul și o aruncă cu un an în urmă: îi venea să închidă ochii și să se repeedă la el.

El însă venea zâmbind și liniștit, ca și când abia ieri s-ar fi despărțit de dânsa.

— Așa-i că te miri? zise el oprindu-se în fața ei, însă fără de a privi drept la dânsa.

— Nu știu – îi răspunse ea, începând să tremure – știu însă că-mi pare bine.

(Ioan Slavici, *Pădureanca*)

SUBIECTUL al III-lea _____ (30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți **particularitățile ale unui text poetic studiat, aparținând lui Mihai Eminescu.**

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

– evidențierea a două trăsături care permit încadrarea textului poetic studiat într-un curent cultural/literar;

– prezentarea modului în care tema se reflectă în textul poetic studiat, prin comentarea a două imagini sau idei poetice;

– analiza, la alegere, a două elemente de compoziție și de limbaj, semnificative pentru textul poetic studiat, din seria: titlu, imaginar poetic, figuri semantice (tropi), motive poetice.

NOTĂ! Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi 18 puncte (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **organizarea discursului**, vei primi 12 puncte (*existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 3 puncte; logica înlănțuirii ideilor – 3 puncte; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; claritatea exprimării – 2 puncte; respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte – 1 punct*).

NOTĂ! În vederea acordării punctajului pentru organizarea discursului, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

REDACTARE _____ (10 puncte)

Pentru redactarea întregii lucrări, vei primi 10 puncte, numai în cazul în care aceasta întrunește minimum 300 de cuvinte și conține răspunsuri la cerințele date (*utilizarea limbii literare – 3 puncte; ortografia – 3 puncte; punctuația – 3 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct*).